

Konec World War 2-druhé svět.války v okrese Č.KRUMLOV

Počátek r.1945 byl asi pro Horní Planou velmi rušný.Již před tímto rokem se její německy psaná kronika zmiňuje o uprchlících z Německa a Rakouska.Tehdy jsou ještě hrdě nazýváni“národními hosty“.Po nich pak přicházeli kolaboranti z Rumunska a Ukrajiny,kteří ustupovali spolu s poraženou německou armádou.Zdejší domy byly prý obydleny až po půdu a s vážnoucím zásobováním vyvolávala tato situace nespokojenost místního obyvatelstva.

Jedna z verzí praví,že Horní Planá zůstala mimo dosah spojeneckých armád, protože Američané došli k Vltavě, která měla být demarkační čarou postupu sovětských a amerických vojsk,ale od vnitrozemí. Američané přišli do Bližší Lhoty od Zvonkové. Volksstrum předtím podminoval a vyhodil železniční most u Stogenwaldu(později česky Pestřice) a silniční most u železničního nádraží u Bližší Lhoty(Vorderstift). Američané prý v Bližší Lhotě otevřeli násilím sklad konsumu a zásoby rozdali mezi místní obyvatele.Od Vltavy se pak vrátili do Zvonkové-Glockenbergu kde si zřídili velitelství.Tímto nedopatřením nebyla Horní Planá americkou armádou obsazena a ustupující německá vojska si zde zřídila nejen dva polní lazarety (v knize zemřelých na radnici jsou zapsáni nejen důstojníci ale i vojáci), ale hlavně začala budovat kolem Horní Plané okopy pro boj s americkou armádou. Místní obyvatelstvo už válkou vystřízlivělo, obávalo se krveprolití a proto se starosta obce PhMr Franz Ladek-místní lékárník-vydal do Zvonkové prosit Američany o obsazení Horní Plané.Nejprve byl vyhozen a při třetí návštěvě mu bylo vyhověno a 5.května ve večerních hodinách,přišli příslušníci 26 pěší divize Yankee,generála W.S.Paula.Obec se prý vzdala bez boje.

Druhá verze jsou vzpomínky majora US Army Jamese N.Hardina,které vyšly v USA v.r.1946 jako kniha válečných vzpomínek.V denníku „Jihočeská Pravda“ v r.1990 značka jz část uveřejnila v článku z“ New Yorku do Horní Plané“. Dne 6.5.1945 vyrazila 26 pěší divize za velení gen.W.S.Paula z bavorského území do Čech a po překročení státní hranice se plukovní štáb usadil v nejmenované vesnici na pravém břehu Vltavy.Dalekohledem bylo možné asi na vzdálenost dvou mil pozorovat pohyb německých vojsk v blízkosti Horní Plané.Mezi Američany a městem byl pobořený most. Tato část Českokrumlovska je velmi hornatá a zalesněná.Zdá se,že je to skutečný ráj pro rybáře a myslivceV pozdním odpoledni překročil 3.prapor řeku a dostal se do Horní Plané. Město mělo asi 2.000 obyvatel a bylo velmi dobře opevněno.Vojáci tam nekladli Američanům žádný odpor a zanechali na místě své dělostřelectvo. Brzy po příchodu do Horní Plané jsme narazili na tři americké vojáky,kteří se dostali jako průzkumná hlídka před několika dny do německého zajetí.Byli raněni. Nikdy jsem

neviděl jiné chlapce tak šťastné jako tyto, že jsou svobodní. V pondělí 7.5. ráno, se začalo proslýchat, že válka skončila a veškerá bojová činnost ustala. Věděli jsme, že Rusové jsou blízko a že nemůžeme jít dál, abychom se s nimi nestřetli. Během dopoledne se tyto pověsti ještě rozšířily a odpoledne bylo téměř jisté, že je po všem. Plukovníkovi Scottovi se v okolí Horní Plané vzdal celý německý armádní sbor a bylo jasné, že se Němci na všech frontách vzdali. Odpoledne jsme přenesli celý štáb do Horní Plané a starostovi nařídili, aby dal sebrat všechny povalující se zbraně a soustředil všechny německé vojáky. Toto venkovské městečko si dovedu představit v mírových dobách, jako poklidné místo, překrásnou krajinou. Protože byly všechny okolní mosty zničeny, musela naše armáda objíždět velkou oklikou, než se dostalaz německé strany do Horní Plané. V krátké době se daly tyto mosty Američany, za pomoci obyvatel do pořádku. Na druhý den 8. května, bylo oficiálně oznámeno, že válka v Evropě skončila. Byli jsme všichni tomu vděční, byli jsme šťastni, ale oslavovat jsme tak nějak nemohli. Byli jsme příliš dlouho v bojovém nasazení a konec se zdál být neuvěřitelný. Plukovník Scott mě poslal do Českého Krumlova, což je městečko s asi 15-20.000 obyvateli a 4 až -5ti lazarety, přeplněnými raněnými vojáky. Městem procházela spousta německých vojáků a civilistů. Většina po zuby ozbrojených vojáků, po cestě zahazovala při průchodu městem zbraně, takže to tu vypadalo jako v nějakém arzenálu. Lidé jeli na tancích, šli pěšky, jiní na povozech nebo jeli auty. Mnozí měli s sebou i své rodiny..... Utíkali jako zběsilí před Rusy. Bylo jich asi 20.000 a nikdy předtím jsem neviděl tolik lidí v tak malém městě pohromadě a nechtěl bych to už nikdy vícekrát v životě zažít....

Mou další starostí bylo oddělit vojáky od civilistů, což se často nedalo udělat, protože na útěku byli pohromadě všichni členové rodiny, voják- nevoják. Dne 12. května jsem zřídil v obvodu našeho pluku tři velké tábory civilistů- Ktiž, Černá Hůrka a Hodňov. Bylo jich tam soustředěno asi třicet tisíc. Civilisté kladli (hodně lidí tam bylo ze Slezka) velký odpor při našich snahách obrátit je zpět a vrátit domů.... Rusové je někdy přijali ,někdy ne. Díky vyčerpávající práci jsme mohli do 1. června poslat na 35.000 lidí domů.

Mezitím jsem jel do Volar, abych dohlédl na železniční dopravu na druhé straně řeky. Při první jízdě dolů jsem převzal řízení lokomotivy, ačkoliv jsem to předtím nikdy v životě nedělal. Ke své velké radosti se to opakovalo po více dní, takže jsem si vyplnil jeden dávný dětský sen. Vlakem se na ruskou stranu dalo expedovat denně asi 1.000 lidí. Rusové přitom dělali stále větší potíže, ale potom si dali na přímluvu jednoho českého přednosty stanice říci a vlaky přejímali k další dopravě....

Dne 8. června jsem po cestě jeepem z Prachatic do Plzně odletěl na dovolenou do Nizy. Válka teprve teď pro mne skončila“

„Američané v Čechách“ byl další článek Jindřich Pecky v Jihočeské pravdě..... Ve večerních hodinách vstoupili Američané do Horní Plané a obsadili budovu školy,hostinec v čp.60,domy čp.19.33a 200.

„Před pohnutými dny“ byl další článek Petra Jelínka opět z Jih.pravdy.....Železniční trať byla od konce dubna neprůjezdná,vzhledem k desttrukci mostů, které provedl hornoplánský Volksturm.Příslušníci německé domobrany rovněž vyhodili do vzduchu silniční most přes Vltavu na silnici ,spojující Horní Planou se železniční stanicí v Bližší Lhotě a vedoucí dál na Zvonkovou a k hranicím. Němci zaujali palebná postavení na zalesněných výškách nad Pernekem. Ve vesnici a kolem ní vybudovali obranou linii, která se klikatila přes Pihlov k H.Plané a dále podél silnice k osadám Bližší a Další Lhota.Američané postupovali na Pernek od Želnavy,Bělé a od osady Hory.Mezi Horami a Pernekem byl jejich útok zastaven.Německé jednotky umístěné na pravém břehu řeky,měly možnost napadnout americké oddíly z boku.Američané však zaútočili znovu od Zvonkové,Josefova(Hut'ského) Dolu a za pomoci tanků prorazili linii obrany u Další a Bližší Lhoty.Po dobytí Horní Plané postupovali do týla obranné linie u Perneku směrem na Maňavu a směrem do oblasti Horního lesa.

Německé pozice se staly neudržitelné a část jednotek, která se nevzdala, ustoupila směrem na osady Jablonec a Ondřejov, kde byla později Američany odzbrojena.Po tomto větším boji pak americká vojska postupovala od Horní Plané do vnitrozemí, bez větších problémů.....

Údaje ve vojenském slovníku uvádějí, že na území naší vlasti padlo při osvobozování 180 amerických vojáků v přímém boji s nepřitelem a asi 1.500 vojáků se stalo obětmi havárií, nešťastných náhod, nemocí a pod. Tyto oběti nebyly v uplynulých 50-ti letech uváděny ani vzpomínány.

Většina území současného okresu Český Krumlov patřila od října 1938 do května 1945 k říšskoněmecké župě Oberdonau, se sídlem v Linci. 5.5.1945 ráno, vydal velitel 3.americké armády gen.G.S.Patton rozkaz k zahájení útoku na celé linii od Aše až k Vyššímu Brodu. Na útoku se podílelo 8.amerických divizí, t.j. více než 200.000 vojáků. Na úseku od Aše k Chebu a K.Varům -97 pěší divize a 1.pěší divize 9.obrněná divize (slavná z přechodu přes Rýn u Remagenu) Cheb a Falknov (dnešní Sokolov) 90.pěší divize, která později obešla Šumavu z německé strany, aby se objevila v blízkosti Železné Rudy vedle 5.pěší divize až k Prachaticím, dále 4.obrněná divize s velitelem generalmajorem W.M.Hogem, Strakonicko a v oblasti českokrumlovská 26 pěší divize s velitelem gen.majorem W.S.Paulem ,následována částí 11.obrněnou divizí, V domažlickém úseku ještě operovala 2nd cavalry tzv.Pattonovy duchové která osvobodila Klatovy.

Při vstupu američanů na českokrumlovsko, se německá vojska bránila především v oblasti Perneku a Horní Plané, dále v úseku Dolní Vltavice a Studánky. Podle výpovědi očitého svědka, zaznamenané v kronice Perneku, německé vojsko zaujalo palebné postavení na výšinách kolem Perneka.

Tankový útok Američanů byl veden ve třech směrech od Zvonkové, Hut'ského lesa a Bližší Lhoty a všechny proudy se spojily u Vltavy a protože most byl již předtím vyhozen do povětří německým Volksturm, američané vytvořili z dříví, složeného u tehdejšího nádraží Horní Planá provizorní přechod.

Jakmile tanky přešly na druhý břeh, odpor německých vojáků ustal...-V bojích byl zabit jeden civilista a další těžce zraněn. Ztráty obou bojujících stran, nejsou podchyceny. Je však známo, že na lukách pod PERNEKEM směrem k osadě Hory, zřídili Američané polní nemocnici, kam sváželi raněné.

Klikatá čára vepsaná do map, v důsledku Mnichova 1938 zaznamenala, že spojenecké armády vstupující do oblasti jižně od hranic protektorátu obsazovaly území až do té doby spravované říšskoněmeckými úřady a tudíž nastolovaly okupační správu. Naproti tomu spojenecké armády, vstupující do oblast severně od hranic, osvobozovaly okupovanou zemi. Na území bývalého protektorátu obyvatelstvo nejen že radostně vítalo Američany i Rusy jako osvoboditele, ale také se v květnových dnech aktivně podílelo na větších či menších akcích odporu proti německým správním orgánům a ozbrojeným silám...

Zcela odlišné byly poměry na území ležící jižněji od pomnichovské hranice. Německé obyvatelstvo se v sovětské zóně stavělo k okupační správě nepřátelsky, stejně jako k vracejícím se Čechům a novým osídlencům. Sovětské velení umožňovalo nově se tvořícím čs. státním orgánům přebírat civilní správu a vycházelo jim i vojenským složkám vstříc....

V místech, kam přicházela americká armáda byly reakce jiné. Po ukončení vojenského odporu na přístupech do okresu, se německé jednotky vzdávaly hromadně a ani nejfanativnějším nacistům se nepodařilo vyvolat větší ozbrojený odpor.

Německé obyvatelstvo v naprosté většině pochopilo realitu válečného konce, přijalo Američany jako menší zlo a rozhodlo se spolupracovat. Pod vyvěšenými bílými prapory dodržovalo nařízení okupační správy, napomáhalo dodržování klidu a pořádku, řešení problému s uprchlíky, v zásobování atp...

Američané tento postoj vítali, měli ulehčenou situaci, když civilní správa fungovala a alespoň částečně přebírala některé problémy, jichž bylo na území stále přeplněném lidmi, výzbrojí a materiálu víc než dost. Ponechávali ve funkcích mnohé dosavadní funkcionáře, což nutně muselo vést postupem času ke konfliktům se zástupci československé státní správy a vojenských orgánů, kteří přicházeli převzít moc obnovené republiky a dřívější

státní hranice.

Šlo o neporozumění ,jež mělo za následek bolavé týdny s událostmi,zapisovanými do kronik a pamětnických vzpomínek s pocity nepochopení,křivdy a bohužel postupem času i se zřejmou snahou naprosto zpochybnit osvoboditelský přínos Američanů,pro toto území

26.6.1945 předali zástupci československé státní správy na setkání ve Zlaté Koruně generálu Rossovi memorandum,požadující plné uznání čs.státní správy v americké zoně. 6.července se v Prachaticích uskutečnilo jednání,po kterém velitel amerických vojsk, generál Ernest .H.Harmon,předal správu pohraničního území plně do rukou čs.úřadů.Z jeho rozkazu došlo také k výměně amerických posádek.Namísto 104 pluku 26.pěší divize,přišli na území dnešního okresu 301 pluk 94 pěší divize jejíž velitelem byl plukovník ROY HAGERTY.

Začala nová,pět měsíců trvající etapa spolupráce....

K obětem války přibyli američtí vojáci,kteří přišli o život nešťastnou náhodou dne 12.05.1945 v Perneku.Bylo zde zabito 9 vojáků a 1 civilní osoba a dalších 21 Američanů zraněno při výbuchu dělostřelecké munice,umístěné ve stodole domu č.6.Mezi dalšími oběti je i osádka tanku,pod kterým se prolomil most ve Frymburku.Pamětní deska této události se ztratila.

Další pokračování-zápisky strážmistra Josefa Petra velitele SNB 1945